

A Dunakanyar kincse Kismaros, Verőce, Kóspallag aranyháromszögében

Egy nem mindennapi könyv bemutatójának margójára...

Pár évvel ezelőtt, miután otthonra leltem itt a Dunakanyarban, nem gondoltam volna arra, hogy budapesti jövevényként – az azóta a szívembe zárt aranyos kis település – Kismaros nem mindennapi közösségének annál különlegesebb eseményei kellős közepébe csöppenhetnek. Tavaly, advent első vasárnapján a Művelődési Házban Schuppauer Anita és Végvári Györgyi „Ilyenek voltunk...” című könyvének bemutatójára kaptam meghívást. A gyönyörű kiállítású, megható idézetekkel tűzdelt könyv előszavában áll: „Ezért született meg ez az album. Jelet akartunk hagyni, hogy íme, volt néhány évtized, amely összekötött bennünket, mert ugyanazokat a padokat koptattuk. Az épületre rá sem ismerni, a fenntartója sem a régi, a berendezések már a modern kort idézik (...) A hasonló értéktárak a múltból fakadnak, de a jövőnek szólnak, és ez most sincs másként. Lapozgatók jó szívvel, idézzétek fel az elmúlt diákéveket, de nézzetek előre is! Hátha utódaitok is kedvet kapnak az efféle múltidézésre...”

Az ünnepi programra „pedagógusok és régi diákok jöttek el, hogy néhány évtizedet visszafelé utazzanak az időben, és felidézzék az egymáshoz és a verőcei iskolához kapcsolódó élményeiket, emlékeiket”. Az album, bemutatva az adott évek 8. osztályos fotóit, az 1954 és 1990 közötti időszakot öleli fel, azt az érárt, amikor Kismaros és Kóspallag felső tagozatos diákjai még Verőcére jártak általános iskolába. A szép kiadvány létrehozása mögött közel másfél évig tartó hatalmas gyűjtőmunka áll, ennek végeredményét csodálhattuk most meg!

Hogyan sikerült ilyen alapossággal begyűjteni a kötetben szereplő mintegy ezer nevet? A tablókon szereplők beazonosítása nem volt gond, hiszen ott álltak a nevek, de a csoportképeknél már más volt a helyzet. Erről így szólnak a szerkesztők: „Az adatkezelés közben a verőcei iskola raktárában Takács István volt igazgató jelzése alapján több fotóalbumra bukkantunk. Úgy tudjuk, hogy Csele Józsefné Juhász Iлона magyar-történelem szakos tanárnő volt, akinek a pontos munkája nyomán meglettük a névsorokat, a fotókat és az akkori iskolai élet nyomait. Haló poraiban is hálásan köszönjük, amit örökül hagyott.”

A könyvbemutatóra kissé korábban érkeztem, így legelőbb csak az ablakon át kukucskáltam be, hogy lássam: mi is zajlik odabenn a Művelődési Házban? Egyszerre csak kulcs csörrent a zárban, majd kinyílt a bejárati ajtó, s egy mosolygós hölgy állt meg előttem. Ugye te vagy az a „cserkészes”? Igen, válaszoltam parányit meglepődve. Kedves volt a jelenet, invitálóm pedig nem volt más, mint személyesen Végvári Györgyi... Azután leültettem, s miközben várahoztam a műsor indulására, belelapozgattam ajándékalbumába. Kisvártatva, akár egy tanórára, méreates csilingelővel becsöngetett a kezdésre...

Már az élvezetes előadás közben gondoltam arra, hogy próbálom majd szavakba önteni, mit éltem át az ünnepségen. Kerestem a kulcsszavakat: hivatástudat, szeretet, állhatatosság. A könyv akár egy közös vallomás, tanúskodik megbecsülésről, közösségvállalásról, egymás szívbéli megőrzéséről. Kevés az a szó, amit mondhatok. Fantasztikus élményben volt részem! Györgyi még a beszámoló előtt egy pár szóval mesélt a könyv születéséről. Szinte beleéltem magam a gyűjtőmunka sűrűjébe. Az egyedülálló kiadvány kivételes emberek kivételes teljesítménye. Nem tudom, máshol vajon létrehoztak-e valaha ehhez hasonló albumot? Gondoltak-e arra, hogy az elmúlt iskolaéveket így örökítsék

Ilyenek voltunk...

OSZTÁLYOK • TABLÓK • ARCOK

8. osztályos tablók és csoportképek a verőcei iskolából 1954–1990-ig

meg? Olyan érzésem támadt, milyen jó lenne abban az albumban szerepelni, szeretnék kisdíakként a jelenlévőkkel visszamenni egy kicsit az időben. Egyre gyűjtöm a kismarosi kincseket... Biztosra veszem, hogy többször bele-bele lapozgatok majd én is e kis könyvbe.

Felemelő volt a hangulat. Ezen a megismételhetetlen „osztálytalálkozón” egy nagyszerű közösség, egy „nagy” család gyűlt össze. Ha „kívülálló” is vagyok, mégis közösséget éreztem a teremben mindnyájukkal! Györgyi – vetített képekkel körített, zenével tarkított – kifogyhatatlan „sztorizása”, a komoly és viccesebb történetek nem hagyták kihunyni az érdeklődést. Néder Sarolta felvezetése meghitt volt, nagyon szívhez szóló és nagyon személyes. Mellette próbáltam „magamba tekinteni”, és felidézni a saját iskolai emlékeimet. A neveket, az arcokat. Ami (bevallom) nekem nem igazán sikerült. Mi nagyon sokfelé repültünk, elszakadtunk egymástól, talán meg sem ismernénk már egymást. Még inkább jó érzéssel töltött el, ahogyan itt, a tanárok, és a régi kisiskolások, fittyet hányva az évek múlására, szép (vagy éppenséggel nem is olyan kedves) emlékek nyomán mégis a szeretetet nyelvén meg-meg szólították egymást! S arról sem feledkezhetünk meg, amit diákként még fel sem foghattunk, a könyvnek életet adó pedagógusok, a kezünket fogó tanáraink, csodálatos pályájukon hány gyereknek adhattak szárnyakat?!

A kiadvány összeállítói ezúton is szívből köszönik az adatközlők információit, a biztatást és az anyagi támogatást, amelyek nélkül nem születhetett volna meg ez a könyvecske. Magam pedig megköszönöm, hogy kisdíakként újjászületve, e jeles eseményen részt vehettem.

Borka Elly

